

GESLAAGDE BROEDPOGING VAN APPELVINK IN GEMEENTE BLOEMENDAAL.

Tijdens de recente invasie van Appelvinken (*Coccothtaustes c.*) verschenen de eerste dieren in Bloemendaal, Overveen en Aerdenhout in de eerste week van oktober 1985. Het ging daarbij nog om waarnemingen van steeds één exemplaar. Vanaf die tijd, tot ver in april 1986, werden regelmatig individuen en groepjes Appelvinken gehoord en gezien. De aantallen liepen uiteindelijk op tot 13 waargenomen Appelvinken op één morgen. Eind maart werd door ondergetekende en door P.Dhont, in de directe omgeving van het kantoor van de Stichting "Het Nationale Park De Kennemerduinen" aan de Militairenweg te Overveen regelmatig een zingend exemplaar gezien en gehoord. Het koos daarvoor zangposten uit in de toppen van diverse hoge bomen (15 meter en hoger) op de hoek van de Militairenweg en de Kweekduinweg. Begin april werden baltsbewegingen gezien, maar kort daarop was de vogel van genoemde waarnemingsplaats vertrokken. In diezelfde tijd werd vrijwel dagelijks waarneming gedaan van balts van Appelvinken op de Hoge Duin en Daalseweg, ter hoogte van het hek bij de uitrit van het landgoed Lindenheuvel. Dit is hemelsbreed 500-600 meter van de plaats van de eerste waarnemingen. Op 13 april werd het "snavelen" van twee Appelvinken gezien, zodat duidelijk werd dat een broedpoging aldaar tot de mogelijkheden leek te behoren. De grotere aantallen Appelvinken van de periode tevoren waren inmiddels al geheel afgenomen. Hoewel ondergetekende daarna nog regelmatig de plaats van baltswaarneming en paringsritueel bezocht werd van Appelvinken niets meer gehoord of gezien.

Op 11 juni in de morgenuren werd het geduld eindelijk beloond. Lopend langs Lindenheuvel werd het hoge tikgeluid van de Appelvink gehoord. Waarschijnlijk was het bedoeld als alarm voor een passerende gaai of Ekster. Na een tijdje zoeken met de kijker, en vooral van geduldig wachten stak opeens een Appelvink de Hoge DuinenDaalseweg-ter hoogte van de Lombar Petrilaan - over, om vanuit Lindenheuvel naar het Vlakje te vliegen. Dit dier werd vrijwel prompt gevolgd door drie andere Appelvinken, waarvan er twee opvallend korte staarten hadden en daardoor een "molliger" profiel leken te hebben dan de adulte vogels.

De groenlingachtige bedelgeluidjes, die te horen waren bij oversteek en na de landing in het bos rond het Vlakje, gaven aan dat het inderdaad om juveniele vogels ging. Het is niet zeker te zeggen waar de Appelvinken hebben gebroed. Het meest voor de hand ligt echter het landgoed Lindenheuvel, dat redelijk ongerept en voor publiek niet vrij toegankelijk is.

De invasie van 1985-1986 vertoonde opvallende overeenkomst met de laatste grote invasie van 1970-1971. Ook in die periode verschenen opvallend veel groepen Appelvinken in West-Nederland. Dat dergelijke invasies soms door broedpogingen worden gevolgd is ook elders in Europa vastgesteld. Veronderstelde broedpogingen op Oostvoorne, Wassenaar en elders in de duinstrook zijn niet zondermeer te verwijzen naar het rijk der fabelen. (Bijlsma)

Wat in de afgelopen periode sterk is opgevallen, temeer daar de winter 1986 toch als streng mag worden aangemerkt, is het optreden van insecten geweest. Vooral het massale optreden van Wintervlinders en andere uiltjes kan mede aanleiding geweest zijn voor de broedpoging van de Appelvink in Bloemendaal. Volgens Bijlsma wordt vooral bij het grootbrengen van de jongen druk gebruik gemaakt van deze insecten. Hoe het ook zij, Zuid-Kennemerland had er (tijdelijk) een broedvogel bij. Een geslaagde poging bovendien.

Literatuur:

Bijlsma R.G. 1979. De ecologie van de Appelvink op de Zuidwest-Veluwe, speciaal met betrekking tot de broedbiologie. *Limosa* 52: 53-71.

Mountfort G. 1957. *The Hawfinch*, Collins, London.

Vogelwerkgroep Avifauna West-Nederland 1981, *Randstad en Broedvogels*, Tilburg: 492.

C.van Deursen.

